

ภาคผนวก

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ภาคผนวก ก

ตัวอย่าง แผนการจัดการเรียนรู้ โดยใช้แผนการจัดการเรียนรู้

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

แผนการจัดการเรียนรู้

วิชา การบัญชีต้นทุน 1 (Cost Accounting 1) 3(3-0-6)

บทที่ 5 เรื่อง ระบบต้นทุนงานสั่งทำ

สาขาวิชาการบัญชี คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

เนื้อหา

ธุรกิจทำการผลิตสินค้า หรือธุรกิจซื้อสินค้ามาเพื่อขายต่างต้องการทราบถึงต้นทุนของงานในแต่ละครั้งเป็นอย่างดีว่ามีมูลค่าเท่าไร ถ้าธุรกิจเหล่านั้นต่างมุ่งหวังที่จะทำกำไรจากการดำเนินงาน แต่สิ่งสำคัญคืออะไรบางอย่างที่จะถูกพิจารณาว่าเป็นต้นทุนของงานแต่ละงาน เฉพาะวัตถุดิบ วัสดุหรือค่าแรงงานเท่านั้น หรือมีอะไรมากกว่านั้นที่สามารถคิดรวมเป็นต้นทุนของงานได้บ้าง ในการดำเนินงานยังมีทรัพยากรในการดำเนินงานต่าง ๆ อีกมากมายที่มีส่วนช่วยสนับสนุนให้การดำเนินงานในแต่ละขั้นตอนนี้มีประสิทธิภาพ และมีความคล่องตัวมากขึ้น ต้นทุนเหล่านี้เรียกว่า ค่าใช้จ่ายในการผลิต อาทิเช่น อาคาร โรงงาน เครื่องจักรที่ใช้ในการผลิต ผู้ควบคุมคนงาน ค่าสาธารณูปโภคต่าง ๆ เหล่านี้ต้องรวมคิดเป็นต้นทุนของงานผลิตแต่ละชิ้นงานด้วย เมื่อทราบต้นทุนก็สามารถวางแผนกำไรได้ และยังเป็นข้อมูลสำหรับผู้บริหารนำไปใช้ในการตัดสินใจในการบริหารงานต่อไป

การคำนวณต้นทุน สามารถแบ่งออกได้เป็น 2 แบบ คือ การคำนวณระบบต้นทุนงานสั่งทำ และระบบต้นทุนกระบวนการ สามารถอธิบายได้

1. ระบบต้นทุนงานสั่งทำ หมายถึง หน่วยต้นทุนอาจมีเพียงหนึ่งหน่วยผลิตภัณฑ์หรือการบริการ หรืออาจจะมีปริมาณมากกว่าหนึ่งหน่วย ผลิตภัณฑ์หรือการบริการแต่ละประเภทจะถูกเรียกว่า งาน โดยส่วนใหญ่งานแต่ละงานจะใช้ทรัพยากรที่มีความหมายหลากหลายแตกต่างกันไป เช่น

- 1.1 ธุรกิจอุตสาหกรรม เช่น ธุรกิจรับสร้างบ้านตามแบบความต้องการของลูกค้าแต่ละราย ธุรกิจผลิตภาพยนตร์
- 1.2 ธุรกิจซื้อขายไป เช่น กิจกรรมส่งเสริมการขายพิเศษสำหรับสินค้า หรือ รับสั่งทำหนังสือตามคำสั่งของลูกค้า
- 1.3 ธุรกิจบริการ เช่น ธุรกิจรับจ้างทำโฆษณา

2. ระบบต้นทุนกระบวนการ หมายถึง ระบบต้นทุนที่ใช้หน่วยต้นทุนที่มีปริมาณมากซึ่งผลิตภัณฑ์หรือการบริการนั้นมีลักษณะเหมือนกัน หรือมีความคล้ายคลึงกันในแต่ละรูปแบบ เช่น

- 2.1 ธุรกิจอุตสาหกรรม เช่น ธุรกิจผลิตน้ำหวาน ธุรกิจผลิตกระดาษ
- 2.2 ธุรกิจซื้อขายไป เช่น สินค้าทั่วไปที่วางจำหน่ายตามร้านค้าปลีก
- 2.3 ธุรกิจบริการ เช่น ธนาคาร โรงแรม

วิธีการคำนวณของระบบต้นทุนงานสั่งทำ

การคำนวณระบบต้นทุนงานสั่งทำ มีขั้นตอน 7 ขั้นตอน ดังนี้ (เบญจมาศ อภิสัทธีภิญโญ.

2550 : 171)

ขั้นที่ 1 ระบุงานซึ่งจะถูกกำหนดเป็นหน่วยต้นทุน

ขั้นที่ 2 รับรู้ต้นทุนทางตรงของงาน

ขั้นที่ 3 เลือกรฐานการปันส่วนต้นทุนทางอ้อม

ขั้นที่ 4 ประมาณการต้นทุนทางอ้อม

ขั้นที่ 5 คำนวณหาอัตราต้นทุนทางอ้อมต่อหน่วย

ขั้นที่ 6 คำนวณต้นทุนทางอ้อมที่ปันส่วนเข้าสู่งาน

ขั้นที่ 7 คำนวณต้นทุนรวมของงาน

คำอธิบาย

1. ศึกษาเกี่ยวกับส่วนประกอบแนวคิดของระบบต้นทุน
2. ศึกษาเกี่ยวกับระบบต้นทุนงานสั่งทำ และทราบถึงความแตกต่างระหว่างต้นทุนงานสั่งทำและต้นทุนกระบวนการ
3. ศึกษาเกี่ยวกับการคำนวณต้นทุนของสินค้า ตามระบบต้นทุนงานสั่งทำ

ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

1. นักศึกษาอธิบายเกี่ยวกับระบบต้นทุนและส่วนประกอบต้นทุน
2. นักศึกษาสามารถทราบถึงความแตกต่างระหว่างต้นทุนงานสั่งทำและต้นทุนกระบวนการ
3. นักศึกษาสามารถคำนวณต้นทุนของสินค้า ตามระบบต้นทุนงานสั่งทำ

กระบวนการจัดการเรียนรู้

วันเสาร์ ที่ 8 กุมภาพันธ์ 2554 เวลา 08.30 – 11.00 น

ขั้นที่ 1 การนำเสนอความรู้ใหม่ (30 นาที)

1. ทดสอบก่อนเรียน โดยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ใช้เวลาในการทดสอบ 20 นาที
2. อาจารย์อธิบายเนื้อหาให้นักศึกษาทราบ เพื่อให้ให้นักศึกษาเกิดความเข้าใจ

ขั้นที่ 2 การเรียนกลุ่มย่อย (1.30 ชั่วโมง)

1. อาจารย์ทำการแบ่งกลุ่มนักศึกษากลุ่มละ 6-7 คน โดยความสามารถ เก่ง 2 คน ปานกลาง 2-3 คน และอ่อน 1-2 คน และให้แต่ละกลุ่มเลือกประธานและเลขานุการของกลุ่ม พร้อมเขียนชื่อแต่ละกลุ่มส่งอาจารย์ผู้สอน
2. นักศึกษาแต่ละกลุ่มส่งตัวแทนออกมารับเนื้อหา จากอาจารย์ผู้สอน โดยแบ่งเนื้อหาของโรงงานผลิตเฟอร์นิเจอร์ไม้ ของแต่ละกลุ่มดังนี้

กลุ่ม	รายละเอียด
1	ตู้เสื้อผ้า
2	โต๊ะเครื่องแป้ง
3	โซฟา
4	ตู้ใส่อาหาร
5	เตียงนอน
6	ชั้นวางของ
7	โต๊ะทานข้าว

3. นักศึกษาแต่ละกลุ่มได้รับเนื้อหา จะต้องทำการปรึกษากันในกลุ่ม ว่าการผลิตเฟอร์นิเจอร์ที่กลุ่มได้รับมอบหมายนั้น จะมีส่วนประกอบอะไรบ้าง แล้วทำการคำนวณหาต้นทุน โดยให้เวลาไปศึกษานอกห้องเรียน ออกมาอภิปรายในอาทิตย์ต่อไป

วันเสาร์ที่ 9 ตุลาคม 2553 08.30 – 11.00 น.

ขั้นที่ 3 การทดสอบย่อย (1 ชั่วโมง)

1. นักศึกษาส่งตัวแทนออกมาอธิบายให้เพื่อนฟัง ภายในห้องเรียน และอาจารย์จะทำการสรุปทุกครั้งเมื่อสิ้นสุดของการนำเสนอของกลุ่มนั้น ๆ
2. เมื่อนักศึกษาแต่ละกลุ่มทำการอธิบายเนื้อหาเสร็จเรียบร้อยแล้ว แต่ละคนทำแบบทดสอบย่อย
3. อาจารย์นำคะแนนของแต่ละคนภายในกลุ่มมารวมกัน

ขั้นที่ 4 การคิดคะแนนความก้าวหน้า (30 นาที)

นำคะแนนแต่ละคนที่ทำแบบทดสอบ ได้รวมคะแนนเป็นคะแนนความก้าวหน้าของกลุ่ม อาจารย์แจ้งให้นักเรียนทราบ

ขั้นที่ 5 การจัดลำดับคะแนน (30 นาที)

จัดลำดับคะแนนเป็นที่ 1,2 และ 3 กลุ่มที่ได้ลำดับคะแนนที่ 1 ให้โบนัส 3 คะแนน เก็บสะสมคะแนนของกลุ่มแต่ละกลุ่มไว้ในแบบบันทึก การสะสมคะแนน โบนัสกลุ่ม แล้วนำคะแนนแต่ละกลุ่มมารวมกัน กลุ่มใดได้คะแนนสูงสุดเป็นกลุ่มชนะเลิศ และให้รางวัล

นักศึกษาแต่ละคนทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียน จำนวน 20 ข้อ

สื่อการเรียนการสอน

1. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
2. แบบทดสอบย่อย

การวัดผลและประเมินผล

วิธีการวัดผลและประเมินผล

1. สังเกตพฤติกรรมการปฏิบัติงานกลุ่มระหว่างเรียน
2. ตรวจการทำแบบทดสอบย่อย

เครื่องมือการวัดผลและประเมินผล

1. แบบสังเกตพฤติกรรมการปฏิบัติงานกลุ่มระหว่างกัน
2. แบบบันทึกคะแนนการทำแบบทดสอบย่อย

เกณฑ์การวัดผลและการประเมินผล

นักเรียนที่ผ่านเกณฑ์การประเมินผลจะต้องได้ร้อยละ 80 ขึ้นไป ทุกรายการ

แบบทดสอบย่อย

วิวัฒนาการผลิตใช้ระบบบัญชีต้นทุนงานสั่งทำที่ประกอบด้วยต้นทุนทางตรง 2 ประเภท (วัตถุดิบทางตรงและค่าแรงงานทางตรง) และต้นทุนทางอ้อม 1 กลุ่ม ชั่วโมงแรงงานทางตรงถูกใช้เป็นฐานในการปันส่วนต้นทุนทางอ้อม งบประมาณค่าใช้จ่ายในการผลิตสำหรับปีเท่ากับ 8,000,000 บาท และชั่วโมงแรงงานประมาณการเท่ากับ 160,000 ชั่วโมง

ณ วันสิ้นปีกิจการได้ทำการสรุปต้นทุนงานสั่งทำหลายๆงานประกอบกัน ในที่นี้มีต้นทุนของงานบางส่วนมีรายละเอียดการใช้ทรัพยากรต่างๆในการผลิตดังนี้

รายการ	งานเลขที่ 447	งานเลขที่ 532
ช่วงเวลาดำเนินงาน	กุมภาพันธ์- พฤษภาคม	มิถุนายน- กันยายน
ต้นทุนวัตถุดิบทางตรง	106,450	127,604
ต้นทุนค่าแรงงาน ทางตรง	36,276	41,140
ชั่วโมงแรงงานทางตรง	900	1,010

ต้นทุนวัตถุดิบทางตรงและค่าแรงงานทางตรงนั้นจ่ายตามที่มีการใช้ทรัพยากรจริงมูลค่าของต้นทุนแต่ละรายการจะทราบได้เมื่อมีการเบิกใช้วัตถุดิบทางตรงในการผลิต และเก็บเวลาแรงงานทางตรงที่ใช้ในระหว่างดำเนินการผลิตจริง ส่วนค่าใช้จ่ายในการผลิตที่เกิดขึ้นจริงซึ่งสรุปได้ ณ วันสิ้นปีนั้นเท่ากับ 6,888,000 บาท และชั่วโมงแรงงานทางตรงที่ใช้ไปจริงตลอดปีเท่ากับ 640,000 ชั่วโมง

- ให้ทำ
1. กำหนดต้นทุนของงานเลขที่ 447 และงานเลขที่ 532 โดยใช้
 - 1.1 ระบบต้นทุนปกติ
 - 1.2 ระบบต้นทุนจริง

ภาคผนวก ข

แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยใช้แผนการจัดการเรียนรู้
โดยแบบกลุ่มร่วมมือ วิชา การบัญชีต้นทุน 1

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน
โดยใช้แผนการจัดการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือ วิชา การบัญชีต้นทุน 1

คำชี้แจง ให้กาเครื่องหมาย x ทับตัวอักษรหน้าข้อที่ถูกต้องเพียงข้อเดียว

- กิจการใดควรจะใช้ระบบต้นทุนงานสั่งทำ
 - บริษัทผลิตเครื่องใช้ไฟฟ้า
 - บริษัททำป้ายโฆษณา
 - โรงงานผลิตเนื้อสัตว์
- การสะสมต้นทุนในระบบต้นทุนงานสั่งทำมีลักษณะอย่างไร
 - ค่าแรงงานทางตรงจะถูกจำแนกตามงานสั่งทำแต่ละงาน
 - ต้นทุนวัตถุดิบทางตรงจะถูกจำแนกตามงานสั่งทำแต่ละงาน
 - ข้อ ก และ ข ถูกต้อง
- ในระบบต้นทุนงานสั่งทำจะมีบัญชีงานระหว่างผลิตเป็นบัญชีคุมยอดของบัญชีย่อยใดที่แสดงต้นทุนการผลิตของแต่ละงาน
 - บัตรต้นทุนงานสั่งทำ
 - บัตรต้นทุนรายแผนก
 - บัญชีงานระหว่างผลิตรายแผนก
- ลักษณะสำคัญของระบบต้นทุนงานสั่งทำ ได้แก่ข้อใด
 - งานผลิตแต่ละงานจะเหมือนกันทุกประการ
 - ผลิตสินค้าอย่างต่อเนื่องจากแผนกหนึ่งไปยังอีกแผนก
 - จัดทำบัตรต้นทุนสำหรับงานผลิตแต่ละงาน
- บัตรต้นทุนงานควรมีข้อมูลเกี่ยวกับอะไรบ้าง
 - ขั้นตอนการผลิต
 - เลขที่กำกับงานผลิต
 - ถูกทุกข้อ
- ระบบบัญชีต้นทุนงานสั่งทำ จะใช้บัญชีใดบันทึกคุมต้นทุนการผลิตของงานผลิตทุกงาน
 - บัญชีแยกประเภททั่วไป
 - บัญชีงานระหว่างผลิต
 - บัญชีบัตรต้นทุนงาน

7. ถ้ากิจการซื้อวัตถุดิบเพื่อใช้ในการผลิตเป็นเงิน 10,000 บาท จะบันทึกบัญชีอย่างไร
- เดบิต คุมวัตถุดิบ เครดิต ใบสำคัญจ่าย
 - เดบิต งานระหว่างผลิต เครดิต คุมวัตถุดิบ
 - เดบิต วัตถุดิบทางตรง เครดิต เจ้าหนี้
8. กิจการบันทึกค่าแรงงานประจำงวดเป็นเงิน 10,000 บาท หักภาษี ณ ที่จ่าย 5% จะบันทึกอย่างไร
- เดบิต ค่าแรงงาน 10,000
 เครดิต ค่าแรงงานค้างจ่าย 10,000
 - เดบิต ค่าแรงงาน 10,000
 เครดิต ค่าแรงงานค้างจ่าย 9,500
 ภาษีหัก ณ ที่จ่าย 500
 - เดบิต ค่าแรงงาน 9,500
 ภาษีหัก ณ ที่จ่าย 500
 เครดิต ใบสำคัญจ่าย 10,000
8. กิจการจ่ายค่าแรงงานเป็นเงิน 5,000 บาท ค่าแรงงานทางอ้อม 1,000 บาท จะบันทึกบัญชีเป็นส่วนค่าแรงงานอย่างไร
- เดบิต คุมงานระหว่างผลิต 4,000
 ค่าใช้จ่ายในการผลิต 1,000
 เครดิต ค่าแรงงาน 5,000
 - เดบิต คุมงานระหว่างผลิต 5,000
 เครดิต ค่าแรงงาน 5,000
 - เดบิต ค่าแรงงาน 5,000
 เครดิต งานระหว่างผลิต 5,000

9. แผนกผลิต ได้เบิกวัตถุดิบเพื่อใช้ในงานเลขที่ 01 และ 02 เป็นจำนวนเงิน 1,000 และ 2,000 ตามลำดับจะบันทึกบัญชีอย่างไร

- ก. เดบิต คูมงานระหว่างผลิต 3,000
 เครดิต งานเลขที่ 01 2,000
 งานเลขที่ 02 1,000
- ข. เดบิต งานเลขที่ 01 2,000
 งานเลขที่ 02 1,000
 เครดิต คูมงานระหว่างผลิต 3,000
- ค. เดบิต คูมงานระหว่างผลิต 3,000
 เครดิต คูมวัตถุดิบ 3,000

10. กิจกรรมกำหนดอัตราค่าใช้จ่ายการผลิตคิดเข้างานเป็นเงิน 10 บาท ต่อชั่วโมงเครื่องจักร ถ้างานเลขที่ 01 ใช้ชั่วโมงเครื่องจักรไป 50 ชั่วโมง จะบันทึกทรายการอย่างไร

- ก. เดบิต คูมงานระหว่างการผลิต เครดิต ค่าใช้จ่ายในการผลิต
- ข. เดบิต ค่าใช้จ่ายในการผลิต เครดิต ค่าใช้จ่ายในการผลิตคิดเข้างาน
- ค. เดบิต คูมงานระหว่างผลิต เครดิต ค่าใช้จ่ายในการผลิตคิดเข้างาน

11. กิจกรรมใดต่อไปนี้จะต้องใช้ระบบต้นทุนกระบวนการ

- ก. กิจกรรมจัดทำชุดวิวก้า
- ข. กิจกรรมผลิตน้ำส้ม
- ค. กิจกรรมผลิตเครื่องเสียง

12. ข้อใดต่อไปนี้เป็นระบบต้นทุนกระบวนการ

- ก. นำต้นทุนผลิตเข้าสู่งานระหว่างทำเป็นสินค้าสำเร็จรูป
- ข. การจัดทำบัตรต้นทุนงาน
- ค. รายงานต้นทุนผลิตสำหรับแต่ละแผนก

13. ข้อใดต่อไปนี้เป็นธุรกิจที่ไม่มีสินค้าคงเหลือ

- ก. สายการบิน
- ข. โซนี่
- ค. แมคโคร

14. ข้อใดต่อไปนี้เป็นวัตถุดิบทางตรง

- ก. เม็ดพลาสติกที่ใช้ในโรงงานผลิตกล่องบรรจุซีดี
- ข. กาวที่ใช้ในการโรงพิมพ์
- ค. ตะปูที่ใช้ในการผลิตเก้าอี้

15. แผนกใดต่อไปนี้เป็นแผนกที่ต้องจัดทำใบส่งคืนวัตถุดิบ

- ก. แผนกคลังวัตถุดิบ
- ข. แผนกจัดซื้อ
- ค. แผนกบัญชี

จากโจทย์ต่อไปนี้ให้ตอบคำถามข้อ 16-20

บริษัท อาระ จำกัด ได้ทำการซื้อวัตถุดิบ 20,000 บาท และเบิกวัตถุดิบสู่ขบวนการผลิต 10,000 บาท และมีชั่วโมงแรงงาน 15 ชั่วโมงต่อสินค้าผลิตเสร็จ มีค่าเช่าโรงงาน เกิดขึ้น 5,000 บาท และค่าเสื่อมราคาเครื่องจักร 10,000 บาท และมีค่าผู้ควบคุมคนงาน 2,000 บาท และเงินเดือนผู้จัดการ 20,000 บาท กิจกรรมผลิตสินค้าเสร็จ จำนวน 100 หน่วย

16. จงคำนวณหาค่าแรงงานทางตรงตรงกับข้อใด

- ก. 1,000
- ข. 1,500
- ค. 2,000

17. จงคำนวณหาค่าใช้จ่ายในการผลิตตรงกับข้อใด

- ก. 16,000
- ข. 17,000
- ค. 18,000

18. จงคำนวณหาต้นทุนระหว่างทำตรงกับข้อใด

- ก. 28,500
- ข. 48,500
- ค. 40,000

19. จงคำนวณต้นทุนในการผลิตต่อหน่วยตรงกับข้อใด

- ก. 285
- ข. 485
- ค. 600

20. ถ้ากิจการต้องการขายสินค้ามีกำไรเท่ากับ

50 % ของต้นทุนผลิตตรงกับข้อใด

- ก. 727.50
- ข. 600
- ค. 427.50